

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

320. An, & qualiter non intendentes, negligentés, vel etiam legitimè impediti suscipere intra annum Ordines annexos beneficiis iis excidant, alitèrve puniantur & peccent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

negat verò de habente animum conditionatum, nimirum suscipiendi sacerdotium, nisi tibi aliquid feliciter obveniat, quia voluntas conditionata est vera voluntas, & illa posita, potes suscipere sacerdotium (qualiter stante animo dubio illud suscipere non potes) si beneficium non dimittas. citat pro hoc Ludov. Lopez. p. 1. *instructorii*. c. 255. Vegam tom. 1. sum. c. 36. casu. 23. Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 45. n. 10. &c. Non comprehendit verò illum, adeòque non teneri ad fructus restituendos, qui bona fide, animoque suscipiendi intra annum sacerdotii recipit parochialem, dum mutata postmodum voluntate, non recipit sacerdotium, tenent Navar. in *man.* c. 25. n. 118. Sanch. de *matrim.* d. 45. num. 11. Castrop. loc. cit. n. 9. Pass. nu. 402. cum communiore, eò quòd talis fraudulenter non susceperit parochiam, de quo solum loquitur c. *commissa*; Item eum non comprehendit, seu non teneri ad restituendos fructus (saltem ante sententiam, ut Castrop. n. 13, citans Less. Sanch. Gutt. Azor. &c.) recipientem aliud beneficium non parochiale, seu non curatum, sine animo recipiendi annexum illi sacerdotium aliumve Ordinem sacrum (etsi juxta Sanch. loc. cit. num. 14. Less. l. 2. c. 34. num. 132. Castrop. loc. cit. n. 14. Garc. p. 3. c. 36. Pass. n. 405. & alios peccet mortaliter, quia fraudulenter contra mentem Ecclesie, & legis obligantis beneficiatum ad recipiendum ordinem intra annum recipit illud) tenet *ibidem* Pass. contra Garc. eò quòd lex loquatur de solis parochis; ceteri autem habeant alias pœnas sibi statutas, de quibus paulò post idem tenent Sanch. Less. Navar. Castrop. loc. cit.

3. Illum porò qui habet animum suscipiendi sacerdotium infra annum, si nimirum, ut addit Castrop. retineat interea beneficium tale parochiale, satisfaciendi officio suo, & residendi prout oportet, & hæc præstat, etsi aliàs habeat animum resignandi beneficium cum venia Superioris vel permutandi, non subjacere pœnis dictæ constitutionis, nec peccare saltem mortaliter tenent Castrop. loc. cit. p. 7. n. 11. Sanch. de *matr.* l. 7. d. 45. n. 12. Less. loc. cit. num. 136. contra Abbatem in c. *relatum*, de *Cler. non resident.* n. 7. & Host. *ibidem* n. 2. Neque enim recipiens beneficium, etiam parochiale, obligatus est illud semper retinere, sed potest illud permutare, vel aliter resignare; ergo habens hanc voluntatem, cum beneficium suscipit, nihil juri contrarium facit, tamen si unico die illud retinere proponat. Castrop. cit. n. 11. ex Nav. l. 3. tit. de *prabend.* cons. 24. nu. 2. Sanch. l. 7. de *matr.* d. 45. nu. 12. Vatiq. *opuscul.* de *benef.* c. 3. §. 3. *dubio*, quos citat Castrop. De cetero recipiens beneficium simplex, nullum ordinem annexum habens, animo fruendi ejus fructibus aliquo tempore, & postmodum relinquendi, transendo ad statum conjugalem, non peccabit mortaliter. Castrop. cit. p. 7. n. 15. contra Sotum l. 10. de *justit.* q. 5. a. 6. Tolelet. in *sum.* l. 3. c. 18. n. 4. Navar. *Miscellan.* de *orat.* 44. nu. 2. imò nequidem peccaturum venialiter tanquam probabilius censet Castrop. n. 16. citans Garc. p. 3. c. 4. nu. 43. contra Sanch. de *matr.* l. 7. d. 45. nu. 19. Less. l. 2. de *just.* c. 34. *dub.* 16. nu. 132. agnoscetes in hoc culpam venialem, quia aliquo modo decipitur Ecclesia. Rationem hanc dat Castrop. quòd nullius præcepti in hoc fiat violatio, cum nullum præceptum, nec naturale, nec positivum obliget beneficiatum ex susceptione beneficii ad perseverandum in statu clericali, imò potius à jure liber transitus ad nuptias conceditur benefi-

P. Leuren. *Feri Benef.* Pars 1.

ciatis, modò beneficia relinquunt. c. *Joannes*, c. *diversis* *sallac.* de *Clerico conjugat.* Neque in hoc decipitur Ecclesia, neque justè est invita, cum talis non intendat aliquid contra id, quod ab Ecclesia est dispositum, siquidem datur beneficium ad sustentandum beneficiatum in statu clericali eo tempore, quo beneficium habuerit, non tamen cum obligatione, ut beneficium semper retineat. Veruntamen recipere pro se ipso principaliter beneficium, cum animo resignandi illud alteri, prohibetur sub excommunicatione lata sententiæ, aliisque gravissimis pœnis à Paulo IV. *constit.* 12. edita anno 1557 quæ incipit: *Inter cetera*, hanc tamen Constitutionem non habere locum, nisi in Romana Curia tenent Castrop. to. 6. d. 3. p. 30. n. 8. Card. Lugo. in *respons.* mor. l. 5. *dub.* 4. n. 2. Garc. p. 11. c. 3. n. 291. Dian. p. 8. tr. 7. *resol.* 14. *negant* id Pass. num. 385. Mart. à Prado, eò quòd licet in proœmio hujus constitutionis fiat mentio fraudum in impetratione beneficiorum apud Datariam, adeòque occasio hujus Bullæ habuerit ortum in Curia Romana, nihil tamen in ea sit, quod restringat illam taliter, finalisque ratio illius sit, tollere omnes fraudes, quæ hac in parte ubique terrarum intervenire possunt, vide Pass. à num. 383. fusè agentem de sensu hujus Constitutionis, & quinam illà comprehendantur. De cetero dum currit adhuc annus, poterit talis permutare cum alio parochiale beneficium, & tunc is, cum quo permutat, habebit annum alium ad hoc, ut fiat sacerdos. Rebuff. num. 37. Sanch. num. 31. apud Pass. num. 371. & si talis negligens se promoveri moriatur die ultimo anni, vacabit beneficium ob mortem illius, quia necdum fuit eo privatus. Sanch. *ibid.* Rebuff. num. 44. ex Paris.

4. Respondeo tertio: Abbates Præpositi, Decani, Archipresbyteri (intellige Curati) si intra annum sacerdotes, Archidiaconi, si diaconi non fiant, amittunt dignitates. c. *ut Abbates*, de *etat.* & *qualit. præf.* c. *cum in cunctis*, de *elect.* Trid. *sess.* 24. c. 12. non quidem ipso jure in privati, sed solum privandi, si admoniti id non fecerint; dicitur enim c. *cum in cunctis*: *priventur*. Privandi autem adhuc sunt suis dignitatibus, etiam si ex justa causa impediti fuerint, fieri intra annum sacerdotes. cit. c. *Abbates*. intelligendus autem est hic textus de justo impedimento, contracto tamen ex culpa promotori superveniente, v. g. si suspensionem incurrit, vel irregularitatem ex delicto, ut ad Ordines promoveri non possit: ita ut si ideo recipere non poterit Ordinem requisitum, adhuc privandus sit dignitate vel beneficio, nisi forte alias valde utilis esset Ecclesie, cui præest. Host. in c. *ut Abbates*, in *sine*, apud Pirh. de *etat.* & *qualit.* num. 39. Alia verò jura, puta c. 1. de *Clericis agratis*, cit. c. *commissa* &c. expressè excipientia impedimentum justum de impedimento contracto sine culpa, (v. g. si promotus, vel Episcopus ordinaturus illum fiat infirmus, si absque culpa sua incidat in irregularitatem. Sanch. num. 12. Rebuff. num. 48. si Episcopus cum eo, qui habens annos 24. & solum Minores recipit beneficium tale curatum, nollet dispensare super interstitiis inter subdiaconatum, diaconatum, & presbyterium, Pass. num. 370. citans Nav. & Sanch. ita ut tunc ob sacerdotium non susceptum nequaquam privari debeat dignitate. Gloss. in c. *Abbates*, v. *amittunt*. & in cit. *Clem.* v. *impedimento* cum communi. Vel forte melius conciliantur hæc jura hoc modo, ut c. *Abbates*, intelligatur de impedimento perpetuo, vel diu duraturo;

K 3

alia

alia jura de impedimento temporali, seu non diu duraturo Ordinis suscipiendi, modò tamen iustum sit, etiam si pravisum, vel etiam ex culpa contractum, v. g. si in rixa promotus sit vulneratus, ut anno currente ordinari nequeat. Laym. ad c. Abbat. Arg. c. unici, ne sede vacante. in 6to. Observandum autem hic in genere, quoad pœnam illam privationis beneficii, quod qui semel ob non susceptum intra annum sacerdotium privatus fuit beneficio, non possit, etiam cum dispensatione Episcopi, iterum obtinere illud beneficium. cit. c. commissi. & Clem. ne in agro. de statu monach. apud Pass. num. 374.

5. Respondeo quartò: ceteri, etiam habentes in Cathedrali, vel collegiata seculari, vel regulari dignitates (etiam curatas. Pass. n. 406) personatus, officia, præbendas, portiones, quibus annexus Ordo, si ad eum intra annum non promoveantur, præterquam, quod moniti possent privari etiam beneficio. Abb. in c. quaris. de atat. & qualit. num. 6. Garc. p. 3. c. 4. num. 16. privantur (non quidem ipso jure, sed per Episcopum, qui etiam ad hanc pœnam infligendam procedere nequit sine solemnitate à Trid. requisita. Barb. ad c. 4. sess. 22. Trident. num. 23.) dimidia parte distributionum, (intellige propriè talium, hoc est, quæ quotidiana dicuntur, danturque illis, qui certis horis interfunt, non verò extraordinariarum, quæ dantur pro funeribus & anniversariis defunctorum. Moneta de distribut. p. 1. q. 3. Barb. loc. cit.) usque dum requisitum Ordinem receperint. cit. clem. ut in. Trident. loc. cit. etiam si horis interfunt. Gloss. in cit. clem. v. interfunt. Sanch. l. 7. opusc. c. 1. dub. 48. num. 7. Navar. de temp. ordin. conf. 45. imò licet altera dimidia pars non sufficiat sustentationi; hoc ipsum enim imputare debent negligentia sua. Gloss. loc. cit. v. pars. ibid. Imol. Pass. num. 377. contra Sanch. & Barb. Privantur item voce in capitulo. cit. clem. Trid. loc. cit. activâ tantum. secundum Garc. apud Pass. activâ & passivâ simul, juxta Pass. num. 380. & Less. l. 2. c. 2. n. 150. Porò pœnalis hac constitutio. cit. clementina, cum non meminerit, nisi beneficiatorum in Cathedrali & Collegiata, non extendit se ad beneficiatos aliarum Ecclesiarum. Gloss. in cit. clement. v. præbendas. Garc. in addit. ad 5. p. c. 4. n. 5. secus dicendum de Tridentino, et si loquente in iisdem terminis. cit. clement. tenent Barb. ad cit. l. Trident. num. 15. Riccius resol. 286. num. 1. ob contrariam declarationem S. Congregationis, quam refert Garc. loc. cit. cui sententia subscribit Pass. num. 379. modò authenticè constat de ista declaratione.

Questio 321. Qualiter objectus circa defectum Ordinis formari, vel etiam excludi possit?

Respondeo: ubi prætenditur totalis defectus Ordinis, verus modus justificandi objectum est, exhibere literas sive instrumenta ordinationis facta post tempus provisionis, quia cum Ordo non sit iterabilis, probatâ initiatione certo tempore excluditur quodcumque aliud tempus. Lott. l. 2. q. 47. n. 85. citans decisionem Rota 158. num. 4. p. 1. recent. ubi verò non prætenditur totalis defectus, sed Ordinem non fuisse exequibilem propter irregularitatem, eum suscipientis, objectus non constituitur aliter, quam justificando Ordinem dolosè & in contemptum susceptum. Lott. num. 87.

Unde etiam constitutio Pii II. contra malè promotos ad Ordines varias pœnas decernens locum non habet, nisi probato dolo & contemptu. Lott. n. 88. citans Navar. in man. 27. n. 155. & Rotam in aquensi irregularitatis 14. Maji 1607. Neque etiam objiciens pro justificatione objectus replicare potest, sufficere probare se incapacitatem; quia etiam collatio facta incapaci bonâ fide tenet merito jure, ut Innoc. in c. cum nostris. nu. 3. de concess. præb. Lott. num. 91. Debet præterea objectus hic concludi, ut defectus Ordinis percipiat tempus ipsum provisionis, non autem vacationis. Lott. num. 92. hinc quia simplex nominatio non tribuit nominatio jus aliquod, nil refert, quòd tempore vacationis & nominationis nominatus esset laicus, modò tempore præsentationis sit Clericus. Lott. n. 93. & 94. item in gratiis præventivis ad vacatura, si ante vacationem superveniat habitus, quæ non erat tempore concessæ gratiæ, supervenientia ista utique proderit, cum res fuerit deducta ad eum casum, à quo potuit incipere, antequam actus consummaretur. Lott. n. 95. Porò procedunt hæc simpliciter etiam, ubi contra impetransem non militat regulæ de annuali & trienniali. Neque enim etiam his cessantibus, attenditur hic objectus, si beneficiarius diu fuisse in possessione, hinc autem præsumitur sufficiens dispensatio. Lott. num. 97. citans Sarneni. ad reg. de trien. q. 10. num. 1. Ancheran. conf. 117. n. 3. licet enim tempus diuturnum nempe 10. annorum non sufficiat pro obtinendo in petitorio, sufficit tamen ad elidendum objectum, odio scilicet impetrantis, qui per impetrationem nequidem creditur habere titulum, sed simplicem actionem, seu facultatem implorandi officium iudicis. Lott. num. 98. & seq.

Questio 322. Quis dispensare possit in promovendis, vel promotis ad beneficia annexum Ordinem sacrum, aptitudine ratione curæ animarum, aut alias ex ordinatione Ecclesiæ, quo minus teneantur cum intra annum recipere?

Respondeo: cum Canonicis aliàs non habentibus curam, studiorum gratiâ dispensare potest Episcopus, & capitulum. Argumento c. cum ex eo, de elect. in 6to, ibid. Laym. n. 2. & c. relatum. c. tua. de Clericis non resid. ibid. Abb. num. 6. multò que magis id locum habet in aliis beneficiis simplicibus, nisi fortè aliud mens fundatoris requisivisset, & quidem absque eo, quòd necessè sit constituere tam diu Vicarium, nisi fortè beneficium ex propria institutione requirat personale servitium. Laym. loc. cit. num. 3. Idem ex eadem causâ potest Episcopus ad septennium cum curatis. cit. c. cum ex eo. juxta Laym. loc. cit. isti tamen facultati derogatum videtur per Trident. ut vult. Pass. num. 361. ex eo, quòd statuerit Trident. conferri parochias non nisi per concursum, qui supponit concurrentes jam sufficiente scientiâ instructos, vel etiam vicus seligitur unus habens sufficientem scientiam, cui sententia inhæsi infra, ubi de residentia curatorum dici fortè possit, quòd quoad hoc ubique receptum non sit Tridentin. & obstat contraria consuetudo, vel etiam quòd concernat solas parochias, non alia beneficia curata, vel etiam, quòd licet quis sufficiente scientiâ instructus sit, possit acquirere majorem in majus Ecclesiæ emolumentum.